

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд

ПРАГМАТИЧНИ И СИНТАКТИЧНИ ОСОБЕНОСТИ НА ДИАЛОГИЧНОТО ЕДИНСТВО ВЪПРОС-ОТГОВОР

на **Венера Росенова Димитрова**,

редовен докторант в Катедра „Български език“ към Факултета по славянски филологии
на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

за присъждане на образователната и научна степен *доктор* по научната специалност
Български език (Синтаксис), професионално направление 2.1. *Филология*, област на
висше образование 2. *Хуманитарни науки*, с научен ръководител: проф. д-р Йовка
Тишева

Автор на становището (член на НЖ): Радослав Михайлов Цонев, доктор, доцент в
Югозападния университет „Неофит Рилски“

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Докторант Венера Росенова Димитрова е завършила специалност „Българска филология“ (бакалавърска степен) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2015 г. и магистърска програма „Лингвистика – езикова система и речеви практики“ пак там през 2016 г. От 2017 г. е редовен докторант в Катедра „Български език“ към Факултета по славянски филологии на Софийския университет по научната специалност *Български език (Синтаксис)* с научен ръководител проф. д-р Йовка Тишева. Участвала е в 2 проекта и в 5 научни конференции в България и в чужбина. Има 6 публикации (от които една под печат) в български и чуждестранни научни сборници.

Венера Димитрова е представила за защита своя дисертационен труд „Прагматични и синтактични особености на диалогичното единство въпрос-отговор“, София: Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2020, 267 с.“ и автореферата към него. Публикувала е 5 статии по проблематиката на дисертацията в редактирани колективни томове и има една статия под печат.

Представените от Венера Росенова Димитрова материали за защитата изпълняват националните минимални изисквания за придобиването на образователната и научна степен *доктор* по чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитие на академичния състав

в Република България (ЗРАСРБ) и са в съответствие с изискванията по чл. 2, ал. 1 от ППЗРАСРБ и по чл. 65 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представения за защита дисертационен труд

Научните приноси в дисертационния труд „Прагматични и синтактични особености на диалогичното единство въпрос-отговор“ са пряко свързани с успешно решените задачи на изследването. Някои от тях са:

1. Трудът е първото монографично изследване на диалогичното единство *въпрос-отговор* върху емпиричен материал изцяло от българската разговорна реч. Детайлно са разгледани синтактичните и прагматичните особености на стимулните въпросителни реплики, които провокират появата на ответни реплики за отговор в неформалната комуникация.

2. Теоретичният обзор е актуален и подробен. Научните понятия, с които си служи докторантката в дисертацията, са добре дефинирани и обяснени убедително.

3. Използвана е съвременна методология. За пръв път върху материал от българската разговорна реч се прилага метода на конверзационния анализ.

4. С висока научна стойност е задълбоченото представяне на структурните и прагматичните специфики на въпросите и на репликите реакции, на ехо-въпросите, на употребата на фонационни средства за саморегулация и самоконтрол, на прагматични маркери, на междуметия и частици, на въвеждащи фрази и др. при въпросителните изказвания или като средство за отлагане на отговора в процеса на диалогичното и полилогичното общуване.

5. Приносни са изводите на докторантката за:

- *комплексния характер на прекъсванията* в неофициалното общуване;
- *моделите*, използвани за *блокиране и пренасочване* на диалога и на комуникативния процес;
- *устойчивостта* на разглежданите модели в разговорната реч;
- *различните степени и различните начини* за изразяване на *емоционалността* в повторителните изказвания;
- *по-голямата вариативност* на релативните отговори при частните въпроси на разглежданите модели в устната комуникация;

– *равнозначещата роля* в разговора на втория комуникант, който успешно може да неутрализира опитите за манипулация на диалога от страна на първия комуникант и т.н.

6. Дисертационният труд на Венера Димитрова успешно обхваща една неизследвана част от българския разговорен синтаксис. Работата на докторантката компетентно допринася за изясняване на някои от най-специфичните езикови черти на неформалното устно общуване.

III. Заключение

В заключение ще обобща, че представеният дисертационен труд „Прагматични и синтактични особености на диалогичното единство въпрос-отговор“ има висока научна стойност и притежава значими езиковедски достойнства. Той е актуален, оригинален, последователно структуриран и стилистично единен. Заради гореизброените качества на изследването и приносните моменти в него убедено давам своя положителен вот и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Венера Росенова Димитрова.

18.11.2020 г.

Благоевград

Изготвил:

Доц. д-р Р. Цонев